

Helsinki 8.11.2024

Verohallinto, verotusyksikkö

mika.jokinen@vero.fi

heini.m.rajala@vero.fi

Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistys SKY ry:n lausunto

ASIA: DIAARINUMERO VH/6224/00.01.00/2024, VEROTUSYKSIKÖ
LAUSUNTOPYYNTÖPYNTÖ OHEISESTA LUONNOKSESTA VEROHALLINNON
OHJEEKSI LIIKUNTAPALVELUJEN ARVONLISÄVEROKANTA.

Verotusyksikkö pyytää lausuntoa luonnoksesta Verohallinnon ohjeeksi, Liikuntapalvelujen arvonlisäverokanta.

Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistys SKY ry kiittää saamastaan kirjallisesta lausuntopyynnöstä.

YLEISTÄ

Arvonlisäverotuksen korotukset eivät verotoimenpiteinä tue liikunnan ja urheilun toimintaympäristössä hallitusohjelmaan kirjattuun tavoitetta liikkumisen lisäämiseksi.

Liikuntayrittäjyys on merkittävä ekosysteemi ja potentiaalinen kasvuala. Sen vaikuttavuus kansantalouteen ja kansanterveyteen on suuri. Liikuntakentän palvelutuottajien oikeusvarmuus lain soveltamisessa on varmistettava. Tämä edellyttää ohjeistuksen selkeyttämistä eli arvonlisäverolain osalta liikunnan/liikuntapalveluiden määrittelyä, verohallinnon hyvää ohjeistusta ja kansalaisten liikkumista kannustavaa vero- ja liikuntapolitiikkaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ehkäisevät palvelut, digitaalisuus sekä tekoäly haastavat koko kommentoitavan ohjeistuksen sisältöä. Liikuntayritysten uusiutumiskyvykkyyden ja innovaatioiden kautta syntyy jatkuvasti uusia liikuntapalveluiden konsepteja, tuotebrändejä ja tuotepalveluja sekä palvelupaketteja liikkumisen edistämiseksi. Yksi alennettu arvonlisäverokanta ratkaisisi monta asiaa. Hallitus korotti arvonlisäveron yleistä kantaa 1,5 prosenttiyksikköä 25,5 prosenttiin syyskuun alussa. Asiantuntija-arvioissa on jo nyt todettu, että tehty korotus vahvistaa julkista taloutta arvioitua vähemmän¹. Uusi korotus synkentää tilannetta entisestään.

¹ <https://ek.fi/ajankohtaista/blogit/asiantuntijat-arvonlisäveron-korotus-vahvistaa-julkista-taloutta-arvioitua-vahemman/>

ALENNETTUIJEN VEROKANTOJEN PERUSTEET

Alennetuilla liikunnan arvonlisäverokannoilla on ollut historialliset perusteet. Alennetun verokannan käyttöönoton tavoitteena on ollut lieventää ei-kaupallisten ja kaupallisten liikuntapalvelujen erilaista verokohtelua (HE 283/1994 vp). Tätä tavoitetta tulisi edelleen edistää voimakkaasti. Yleisen arvonlisäverotuksen korotus ja esityksessä oleva korotus vievät tätä tavoitetta yhä kauemmas. Liikunnan määrittelemättömyyden vuoksi kilpailuneutraliteetti kysymykset ovat jatkossa entistä ongelmallisempia liikunnan palvelutuotannon osalta. Yleishyödylliset yhdistykset ovat arvonlisäverovelvollisia vain toiminnasta, josta saatu tulo on tuloverolain (1535/92) mukaan yhteisön veronalaista elinkeinotuloa. Ohjeessa todetaan, että urheilu- ja liikuntaseurat eivät tämän vuoksi yleensä suorita arvonlisäveroa harjoittamastaan liikuntatoiminnasta. Kun liikunnan käsitettä ei ole määritelty, sitä on kuitenkin sovellettu urheilun kannalta, jossa liikunnan määrittelyssä voidaan yhtenä tekijänä ottaa huomioon se, harjoitetaanko asianomaista liikuntamuotoa valtakunnallisesti organisoitujen virallisten urheilu- ja lajiliittojen puitteissa. Keskeiseksi kysymykseksi nousee jälleen urheilun määrittely, jota ei myöskään ole arvonlisäverolaissa määritelty – ainoastaan sitä toteuttavat toimijat yleishyödyllisellä statuksella. Nykyisin myös urheiluun liittyviä liikuntapalveluita myydään kuluttajapalveluina tai jäsenpalveluina. Määrittelyillä on merkitystä, samoin verokohtelulla.

Kuluttajapalveluiden osalta Suomen veropolitiikka on yksi EU:n korkeimmista. Tarvitsemme palveluliiketoiminnan kansallista kasvustrategiaa – ei verokorotuksia, jotka syövät kuluttajan ostovoimaa, vaikeuttavat yritysten toimintaa, hidastavat investointeja ja vaikeuttavat työllistämistä.

SKY toteaa myös, että nykyisen hallitusohjelman verotukseen liittyvät kirjaukset ovat ristiriitaisia.

Kuva on SuomiLiikkeelle/hallitusohjelma

Korotukset eivät myöskään tue hallituksen Suomi Liikkeelle – ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä:

- Selvitetään ja arvioidaan mahdollisuuksia liikunnan tukemiseen verotuksen keinoin.
- Selkiytetään liikunta-alan toimijoiden arvonlisäverokohtelua liikkumiseen kannustavaksi.
- Tunnistetaan liikunta-alan yrittäjien mahdollisuudet toimia osana palvelutuotantoa.

SKY korostaa, että EU:n arvonlisädirektiivin osalta jäsenvaltioilla on oikeus soveltaa alennettuja verokantoja. Yleisen alv:n nosto ja alennettujen alv-kantojen esitys kohdistuu verorasitteena samoihin yrityksiin, joilla on selkeä vaikutus yritysten kannattavuuteen.

Lausunnolla olevaan ohjeeseen on tehty ennakoituja päivityksiä, jotka astuisivat voimaan 1.1.2025, mikäli eduskunta hyväksyy joulukuussa talousarvioesityksen 2025.

NYKYINEN VERO-OHJEISTUS JA MUUTOSKOHTEET

Yksi keskeisimmistä ongelmista liikuntapalveluiden arvonlisäverokannan vero-ohjeistuksessa on se, että liikunnan käsitettä ei ole määritelty arvonlisäverolaissa. Johdanto-osuudessa todetaan myös, että alennettun verokannan soveltuminen palvelun myyntiin edellyttää ensinnäkin sitä, että liikunnallinen toiminta on liikuntaa myös arvonlisäverolain soveltamisen näkökulmasta. Hallitusohjelman kirjauksena on selkeyttää liikunnan arvonlisäverotuskohtelua, mikä tulisi tehdä kokoavasti eikä niin, että liikuntapalvelujen arvonlisäverotus on jatkuvassa soveltamisprosessissa. Siksi alennettujen alv-kantojen korotusta ei pitäisi tehdä, koska poliittisessa ohjelmassa ja valmistelussa on saamamme tiedon mukaan ensi vuonna käynnistymässä verotuskokonaisuuden käsittely.

Nykyinen verotuskäytäntö ja vero-ohjeistus aiheuttavat ristiriitaisia tulkintoja ja epäloogista ja epävarmaa soveltamista sekä turhaa byrokratiaa. Tilanne luo epävarmuutta koko liikunta-alan yrittäjäkenttään. Liikunnan määrittelemättömyys johtaa siihen, että uusien liikuntamuotojen ja HYTE-SOTE-palvelurakenteen syntyä uusia liikuntapalvelumuotoja ja kokonaispaketteja mm. liikunnan käypähoitoon ja kuntouttavaan liikuntaan samoin kuin liikuntalähetekäytäntöihin. Palvelutuottajalla ja koulutuksella on myös alvin soveltamisessa eroja esim. elintapaohjauksessa ja liikuntaneuvonnassa. Molemmat ovat palvelusisällöltään määrittelemättä.

Liikunnan ja terveyden edistämisen palveluita sekä kuntouttavan liikunnan verotusta tulisi katsoa ja arvioida kokonaisuudessaan uudelleen. Osa liikunta-alan yritysten tuottamista palveluista voisi olla alv 0% osana terveystuotantakeskusten palveluita (liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus) tai ehkäisevää tai kuntouttavan liikunnan palveluja liikuntaläheteteillä (liikunnan Käypä-hoito).

SKY ry esittää, että nykyisen hallitusohjelman kirjausten mukaisesti verotuksen liittyvissä linjauksissa ja päätöksissä toteutettaisiin liikuntaan kannustavia, yritysten kasvua tukevia ja julkista taloutta parantavia toimenpiteitä. Kun yrittäjä investoi paikallisiin olosuhteisiin ja sekä monipuolisiin palveluihin se on elinvoimatekijä ja samalla ala vastaa liikkumisen lisäämisen tavoitteisiin.

Yrittäjä toimii yrittäjäriskillä, kasvuun tarvitaan kannusteita kuten liikkumiseen kannustavaa verotusta sekä liikuntayrittäjyyden merkityksen tunnistamista kansanterveydelle ja -taloudelle. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tuottajina liikunta-alan yrittäjien kanssa tehtävä yhteistyö on taloudellisesti kannattavaa. Julkisten palveluiden tuottajana voi toimia myös yritykset. Yhteistyötä on kehitettävä ja työnjakoa sekä kumppanuuksia tulee tukea. Liikkuvien yhteisöjen rakentaminen ja palveluiden kohdentaminen luo hyvinvointia.

Ohjeeseen on tehty seuraavat päivitykset, jotka nostamme esiin lausunnossamme nuolimerkillä:

- Yleinen verokanta nousi 24 prosentista 25,5 prosenttiin 1.9.2024 alkaen.
 - Hallituksen tekemä päätös, jonka vaikutukset ovat kuluttajille ja toimialalle negatiiviset.
- Alennettuihin verokantoihin tehtyjen muutosten johdosta aiemmin 10 prosentin verokannan alaisiin liikuntapalveluihin sovelletaan nykyisin 14 prosentin verokantaa. Alennetun verokannan soveltamisala ei näiden palvelujen osalta ole muuttunut.
 - Toimintaympäristön muutos edellyttää kokonaisuudistusta, määritelmien lisäämistä, soveltamisalan kokonaisuuden arvioimista ja soveltamisalan sisällä olevien alennettujen kantojen perusteiden huomioimista.
- Ohjeen lukuun 4.1 on lisätty viittaus EUT:n tuomioon asiassa C-330/21, The Escape Center BVBA.
- Ohjeen luvussa 4.1 on huomioitu arvonlisäverottoman vähäisen toiminnan rajaan tullut muutos:

Kuntokeskuksen jäsenmaksuun voi sisältyä oikeus käyttää personal trainerin tai muun kuntovalmentajan palvelua. EUT on todennut asiassa C-330/21 The Escape Center BVBA, että kuntokeskuksen jäsenmaksuun sisältyvää urheilutilan käyttöoikeutta, yksilöllistä opastusta ja ryhmäliikuntatunteja on lähtökohtaisesti pidettävä yhtenä suorituksena. EUT:n tuomiosta ilmenee, että näin ei kuitenkaan ole silloin kun kuntokeskuksessa suoritettava yksilöllinen ohjaus on jonkin urheilulajin opetusta tai harjoittelua. Jos myytävä palvelu muodostuu kuntokeskuksen käyttöoikeuden luovuttamisesta ja palveluun sisältyy vähäistä enemmän edellä kuvattua personal trainerin tai muun vastaavan kuntovalmentajan palvelua, myytävä palvelu on siten jaettava alennetun verokannan alaiseen urheilutilan käyttöoikeuden luovuttamiseen ja yleisen verokannan alaiseen kuntovalmennukseen.

- SKY toteaa, että useista esimerkeistä puuttuvat linkit. Luettavuuden ja ohjeistuksen kannalta ne ovat olennaisia. Niin myös yllä olevasta EUT C-330/21 The Escape Center BVBA muutoksesta. Ohjeistuksen tulisi olla selkokielistä ja ymmärrettävää, jotta palveluntuottajalle olisi täysin selvää kunkin palvelun verokohtelu. Myös valvonnan eli verotarkastusten osalta ohjeistus aiheuttaa erilaisia tulkintoja (verotarkastuksen osalta erityistä perehtyneisyyttä laajaan kokonaisuuteen), joita viimekädessä ratkaistaan KHO:ssa. Yllä olevassa tekstissä viitataan urheilutilan käyttöoikeuteen ja urheilulajeihin. Ohjeen lukijalle jää epäselväksi, mitä tällä tarkoitetaan.
 - Liikunta & Tiede -lehdessä olevassa artikkelissa 24.3.2024 kuvataan yllä olevan lisäyksen tulkintaa käsityksemme mukaan seuraavasti "Pääongelma on kuitenkin eri arvonlisäverokantojen soveltaminen, johon vaikuttavat myös Euroopan unionin päätökset. Erikseen myytävistä personal trainer -palveluista maksettava arvonlisävero on 24 prosenttia, mikä perustuu EU-tuomioistuimen kesällä 2022 antamaan ratkaisuun. PT-palvelun arvonlisävero on kuitenkin tuoreen EU-tuomioistuimen päätöksen mukaan alennetun verokannan piirissä, jos se sisältyy kuntosalin käyttöoikeuteen"². Artikkelissa on myös avattu laajasti liikuntapalveluiden arvonlisäverotuksen problematiikkaa.
- Ohjeen lukuun 5 on lisätty esimerkki 14 ja ohjeen lukuun 5.1 esimerkit 15 ja 16.
 - Luvun 5 otsikko Ajanviete-, elämys-, virkistys- ja muut vastaavat palvelu antavat kuvan liikunnan määrittelyn tärkeydestä. Mikä on liikuntaa? Asia liittyy myös liikuntaan kannustavan verotuksen sisältöön mm. mitä voi ja saa maksaa liikuntaeduilla, jonka arvoa ei ole nostettu yli kymmeneen vuoteen.
 - Esimerkki 15 kuvaa luontoliikunnan ja retkeilyn paketointia – liittyy myös liikuntamatkailuun/elämysmatkailuun. Esimerkki 16 taas sitä, että yrittäjä ei ole tunnistanut terminologista oivallusta palvelun kuvaukseen ja muutamia liikunnallisia osuuksia lisäämällä palvelu olisi ilmeisesti alennetussa alv-kannassa? Kilometrimäärällä ja lähiympäristöllä ei liene vaikutusta alv-luokkaan?
 - Ohjeen lukuun 6.2 on lisätty täsmennys kuntokeskusten myymiin lapsiparkkipalveluihin ja lisätty kuntokeskusten jäsenyyden väliaikaisesta jäädyttämisestä perittävään maksuun sovellettava verokanta.

² <https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/liikuntapalveluiden-arvonlisavero-vaihtelee.html>

- Lapsiparkki palveluna ja ympäristönä on monimuotoinen. Osalla sen voi lisätä palvelun kokonaispakettiin ja osalla se on erikseen veloitettu lisäpalvelu. Palvelun verokohtelua tulisi arvioida kokonaispalvelun tai erillisen hinnoittelun kautta.
- Palvelu on yksinhuoltajien ja lapsiperheiden liikkumista mahdollistava palvelu, johon näkisimme alennetun alv-kannan sopivan erinomaisesti.
- Jäädymiseen liittyvä soveltaminen on yrityksen ja asiakkaan kannalta ikävä; jos palvelua on tehty alennetulla kannalla se tulisi myös laskuttaa alennetulla kannalla. Ko. palvelu on useinmiten jäsenen sopimuksen oikeutena ei erillispalveluna.

Valtion Liikuntaneuvosto on todennut omassa lausunnossaan, että väestön liian vähäinen liikkuminen on yksi keskeisistä suomalaisen yhteiskunnan haasteista. Lapsista ja nuorista vain noin kolmannes, aikuisista neljännes ja ikäihmisistä harvempi kuin joka viides liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Toimintarajoitteiset henkilöt, joita on arviolta noin 15 % väestöstä, liikkuvat keskimäärin vielä tätäkin vähemmän. VLN on myös todennut, että arvonlisäverokantojen korotuksilla tulee olemaan vaikutuksia urheiluseurojen ja liikunta-alan yritysten toiminnan kustannustasoihin sekä harrastamisen hintaan ³.

Yleisen arvonlisäverokannan vahingollinen toteutunut nostopäätös keskellä vuotta ja alennettujen arvonlisäverokantojen nostoesitys 1.1.2025 tulisivat vaikuttamaan negatiivisesti koko liikunta-alan ekosysteemiin, alan palvelutuotantoon sekä palveluiden saavutettavuuteen ja yritysten kannattavuuteen.

Liikunta-alan yritykset ovat edelleen hyödyntämätön voimavara. Alan yritykset ovat työkyvyn ylläpitämisessä merkittäviä toimijoita. Työ- ja toimintakyvyn heikkeneminen hidastaa yleisesti yritysten kasvutavoitteita. Suomen kilpailukyky on kiinni osaavasta työ- ja toimintakykyisestä työvoimasta ja siitä, miten työntekijät jaksavat ja kuinka heillä on motivaatiota työntekoon.

Negatiiviset vaikutukset kohdistuisivat myös investointeihin, nykyisen olosuhde- ja palveluverkoston ylläpitoon ja työllisyyteen.

Liikuntayrittäjät ovat ottaneet kovia iskuja vastaan viimeisten vuosien aikana. Riskit ovat näkyvissä – verottajalla saattaa jatkossa olla entistä vähemmän verotettavia kohteita.

SKY pitää yllä olevaan lausuntoon perustuen hallitusohjelman mukaisten kirjausten toteuttamista tärkeänä liikuntaan kannustavassa verotuksessa. Liikuntapalveluiden arvonlisäverolain päivitys liikunnan määrittelyn osalta sekä verohallinnon ohjeistuksen laajaa

³ <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/lausunto-valtion-talousarvioesityksesta-2025/>

päivittämistä tulee tehdä samanaikaisesti hyvässä yhteistyössä. Tavoitteena ei voi olla jatkuva soveltamiskierre, vaan selkeä liikkumista kannustava liikunta- ja veropolitiikka.

Liikunnan alennettuja verokantoja ei pidä korottaa, vaan tavoitteena tulee olla aikaansaada yksi alennettu liikunnan arvonlisäveroluokka.

Osallistumme ja autamme mielellämme liikuntapalveluiden verotukseen liittyvissä asioissa.

Pidetään siis Suomi liikkeessä. Suomalaiset ansaitsevat voida hyvin.

Kunnioittaen:

SUOMEN KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNTAKESKUSTEN YHDISTYS SKY RY

Vaikuttavaa Liikettä – Parempaa Terveyttä!

Lari Raitavuo
Puheenjohtaja
040 1895883, lari.raitavuo@erimover.com

Riitta Hämäläinen-Bister
Toiminnanjohtaja
040 515 4449, riitta@sky-ry.fi